

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 14.8.2007
COM(2007) 471 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**Специален административен район Макао
годишен доклад за 2006 г.**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Специален административен район Макао годишен доклад за 2006 г.

Преди предаването на Макао на Китай през декември 1999 г. Комисията пое ангажимент да „следи внимателно и да насърчава прилагането на принципа „една държава, две системи“ с цел да поддържа в пълна степен политическата, икономическата и културната автономия на Макао“.¹ През 2006 г. Комисията отново обеща да продължи издаването на годишни доклади за развитието в областта на конституционните, политически, търговски, икономически и двустранни въпроси в Макао². Това е седмият по ред такъв доклад след 2000 г.

Макао продължава да е важен партньор на ЕС, като и двете страни имат общи ценности и интереси в икономическата, регулаторната, образователната, социалната и културната област. След предаването на Китай отношенията между ЕС и Макао продължиха да се задълбочават и разширяват в тези области, като останаха практични и основани на взаимния интерес. През 2006 г. сътрудничеството и отношенията между ЕС и Макао бяха допълнително подсилени.

1. Политическо развитие

Конституционната и политическата ситуация в специалния административен район Макао през 2006 г. остана стабилна за още една година, въпреки че краят на 2006 г. бе белязан с едно значително събитие в правителството (виж по-долу). Предложенията относно бъдещето конституционно развитие на Макао бяха отложени до 2008 г. или до по-късно. След политическото обръщение за 2007 г., направено на 16 ноември 2006 г., главният управител на Макао Edmund Ho заяви, че не би било възможно да се въведат директни избори през 2009 г. или веднага след 2009 г. и че въпросът трябва да бъде предварително внимателно проучен. Беше заявено, че проектозаконите относно условията за провеждане на избори за главен управител и законодателно събрание ще бъдат предадени на законодателното събрание през 2008 г. Европейската комисия взема под внимание заявлението на г-н Но и очаква стартирането на плана за развитие на демокрацията.

В Макао правителството и народът са изправени пред нарастващи предизвикателства, произтичащи от увеличаващите се в забележима степен икономически и социални промени след 2002 г. Собственият успех на Макао води до появата на няколко проблема: забогатяване за някои, но спадащи реални доходи за по-бедните хора, сътресения от бързата социална промяна и външните фактори и разходи, произтичащи от всички тези промени. Внесената работна ръка съставлява една четвърт от трудовите ресурси. Местните жители, които са изгубили своята работа, проявяват недоволство.

¹ Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент „ЕС и Макао: отвъд 2000 г.“ Брюксел, 12.11.1999 г., COM (1999) 484 окончателен.

² „Европейският съюз, Хонконг и Макао: възможности за сътрудничество през периода 2007–2013 г.“. Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент. COM (2006) 648 окончателен от 26.10.2006 г.

Икономическият бум на Макао причинява бързо нарастване на разходите за живот, особено на тези, свързани с недвижимата собственост, които нарастват по-бързо от заплащането на някои от по-бедните групи от населението, като намаляват по този начин реалния им доход. Огромните строителни проекти променят облика на Макао, пораждайки отрицателни последици за околната среда. Бързото нарастване на броя на автомобилите и мотоциклетите в малките улици на Макао доведе до задръствания и замърсяване на въздуха. Пред администрацията стои предизвикателството да бъде оптимизирано управлението на социалната система, с цел да се гарантира, че щедрите правителствени схеми за парични помощи обхващат нуждаещите се, и да се подобри регламентирането и условията на внесената работна ръка.

На 1 май 2006 г. това напрежение доведе до значителна публична демонстрация, на която бе изразено недоволството относно трудовата политика на правителството, като бяха изказани твърдения, че съществува толериране и неадекватно регламентиране на нелегалните работници в Макао. Безредиците, които настъпиха по време на демонстрацията, са признак за едно скрито под повърхността сериозно недоволство, въпреки че то е очевидно ограничено до групи от населението, които не са облагодетелствани от бума в икономиката и в трудовия пазар.

В правителството през декември 2006 г. се случи важно събитие, когато един от главните ръководители, министърът на транспорта и общественото строителство, г-н Ао Ман-лонг, бе арестуван поради обвинения в корупция. По получени данни, това е станало след съвместно антикорупционно разследване на Хонконг и Макао. Ао е ръководителят от най-висш ранг, арестуван по обвинения за корупция след връщането на Макао на Китай през 1999 г. Съобщавайки за ареста, главният управител на Макао Edmund Ho каза, че са налице доказателства за замесването на Ао в корупция и злоупотреби с властта. От 1999 г., когато Макао бе предаден на Китай, Ао отговаря за инфраструктурата, депонирането на отпадъци, транспорта и проектите, свързани с околната среда. Липсата на прозрачност в системата за депониране на отпадъци и механизмите за разпределение на договорите за обществено строителство в Макао бе широко критикувана в пресата.

Гореспоменатите въпроси повдигат известна загриженост относно тяхното общо въздействие върху социално-икономическата обстановка на Макао. Комисията се надява, че правителството на специалния административен район ще предприеме всички необходими мерки, за да се справи с тези належащи проблеми.

В областта на външните отношения Макао продължи да играе роля на платформа за развитие на международните отношения на Китай с Португалия и с португалоезичния свят посредством механизмите, управлявани в сътрудничество с централното правителство на Китайската народна република. През септември Макао бе домакин на втората конференция на министрите от Форума за икономическо сътрудничество между Китай и португалоезичните страни. Макао също бе домакин на португалоезичните игри през 2006 г.

2. Икономическо развитие

През 2006 г. Макао бе една от най-бързоразвиващите се икономики в света. БВП стремително нарасна с 16, 6 % в реално изражение през 2006 г. в сравнение с по-скромното увеличение от 6, 9% през 2005 г. Растежът бе предизвикан от приходите от хазартни игри, от инвестиционния и строителен бум, високата степен на потребление и

процъфтяващия износ на стоки и услуги. Икономическата експанзия набра сила със строителството и откриването на нови казина, други свързани с хазарта съоръжения и с разрастването на строителството на хотели и жилища. Броят на посетителите достига все нови висоти от година на година след либерализацията на режима за хазартните игри през 2002 г. и след либерализацията и разширението от Китай на режима за посетители на континентален Китай. Приблизително 500 000 посетители посещават Макао седмично, което е равно на броя на цялото негово население. До края на 2006 г. нивото на безработицата спадна до своята най-ниска точка (3,5%) след предаването на района, като в същото време инфлационният натиск стана все по-силен, особено по отношение на недвижимите имоти. По получени данни, доходът на глава от населението в Макао надвиши този в Хонконг за пръв път през 2006 г. При все това, специалният административен район Макао се характеризира с рязък и нарастващ дисбаланс на доходите. През 2006 г. общият доход на Макао от хазартните игри надвиши този на Лас Вегас, като по този начин този град стана най-големият пазар за хазартни услуги в света. Макао предприема инициативи с цел диверсификация на бизнеса в области, несвързани с хазарта, каквито са конвенциите и изложбите, курортният ваканционен бизнес, спортът и културният туризъм. При все това, огромният прираст на приходите от казината означава, че делът на този отрасъл от икономиката отново е нараснал.

Частният сектор започна изпълнението на редица строителни проекти през последната година. Очаква се след реализацията на тези проекти общият брой на наличните хотелски стаи да се утрои през следващите няколко години. С планираните нови казина се разширява хазартния бизнес по отношение на многообразие и капацитет. При все това, съществува загриженост от свръхпредлагане в бъдеще. Експортът на стоки се възстанови през 2006 г. от резкия спад през 2005 г., когато бяха премахнати глобалните текстилни квоти. Износът в Китай, включващ основно преди това ограничените текстилни стоки и облекло, се увеличи с повече от 50% през първата половина на 2006 г. Вносът продължи да се увеличава заедно със стабилния растеж в инвестициите и потреблението, което имаше за резултат увеличаване на търговския дефицит на стоките. Производственият сектор съставляваше само 5% от БВП на Макао през 2006 г.

Бюджетните приходи продължиха да отбелязват рекордно висок растеж благодарение на значителните увеличения на данъчните приходи от хазарта. Наличието на голям и нарастващ бюджетен излишък позволи на правителството на специалния административен район Макао да инвестира в дългосрочни програми за икономическо, инфраструктурно и образователно развитие. Основните дългосрочни проекти включват жп транспортна система за бърз обществен превоз, проект за градоустройство и проект за разширяване на градската площ чрез придобиване на територия от морето. Като резултат от бързия растеж на икономиката предлагането на работна ръка стана недостатъчно, особено по отношение на квалифицирана работна ръка в строителството и в сектора на услугите. През 2006 г. вносът на работна ръка се увеличи значително с повече от 60%, като броят ѝ достигна 50 000 души. Повечето от тези работници са заети в строителството, сектора на услугите и хазартните игри. Основните източници за внос на работна ръка са континентален Китай и напоследък Хонконг. Нивото на безработицата продължава да спада, достигайки много ниско ниво (3,5% през последното тримесечие на 2006 г.).

Налице са някои признаци, че през идните години икономиката и правителството на Макао ще се изправят пред нарастващи предизвикателства относно постигането на устойчиво развитие. Ще трябва да се справят с нарастващите разходи и външни

фактори (замърсяването на околната среда, проблема със задръстванията в транспортния трафик, социалното неравенство), обусловени от бързия растеж на икономиката; ще трябва да увеличат капацитета на инфраструктурата и на работната сила с цел да задоволят търсенето, както и да осъществят прехода от икономика със сравнително тясна база към силно диверсифицирана икономика.

3. Търговски и секторни аспекти

Права на интелектуална собственост. Като признава постоянните усилия на Макао в актуализирането на неговата законодателна рамка и структура за привеждане в изпълнение на тази рамка с цел защита на правата на интелектуалната собственост, Европейската комисия остава загрижена относно нарушенията на тези права в някои области. Един от най-фрапантните случаи е този с компания за ефирна телевизия, която в продължение на години е предоставяла на своите клиенти незаконно излъчванията на американски и европейски програми и по този начин е нарушавала правата на лицензираната компания за телеразпространение на тези програми, а именно Masau Cable TV. След продължителен съдебен спор, намеса на правителството и настоятелни дипломатически усилия от ЕС и от страните, в които е седалището на носителите на права, спорът относно правата на интелектуална собственост е намерил своето решение с придобиването на Masau Cable TV от компания за ефирна телевизия. Комисията се надява, че новата структура на собственост ще доведе до премахване на предишните нарушения на правата на интелектуална собственост, свързани с масовото разпространение на съдържание, и ще продължи да наблюдава ситуацията.

Борба с изпирането на пари. Европейската комисия приветства усилията на Макао за разширяване на своята законодателна рамка, свързана с борбата с изпирането на пари и с тероризма. През април 2006 г. влязоха в сила закони за борба с изпирането на пари и тероризма. Службата за финансово разузнаване, нова правителствена служба, имаща за цел борбата с изпирането на пари и с финансирането на тероризма, бе създадена през годината, с цел да се засили надзора. Като се имат предвид огромните и все по-нарастващи парични суми, които преминават през казината на Макао, проблемът ще изисква вниманието на властите в Макао и за в бъдеще. *Banco Delta Asia.* През 2006 г. правителството на Макао продължи своето „административно“ управление на Banco Delta Asia, която бе обвинена от Министерството на финансите на САЩ през 2005 г. в изпиране на пари в полза на Корейската народно-демократична република (Северна Корея). По получени данни, правителството на Макао продължи да поддържа отношения на тясно сътрудничество със своите ключови международни партньори в този аспект, особено що се отнася до САЩ и континентален Китай, по този проблем от международно значение.

Директивата на ЕС за данъчно облагане на лихвите по спестовни влогове. През 2006 г. Комисията изрази своя интерес от започването на проучвателни разговори с правителството на специалния административен район Макао с оглед насърчаване въвеждането на мерки, еквивалентни на Директивата на ЕО за данъчно облагане на лихвите по спестовни влогове. В съответствие със своята заявена политика за насърчаване на международните принципи за добро управление в най-широк мащаб, Комисията предлага да работи съвместно с Макао с цел подобряване на прозрачността и обмена на информация, засилване на мерките за прилагане с оглед предотвратяване на избягването или неплащането на данъци, както и в частност насърчаването на прилагането на мерки, еквивалентни на тези, които се прилагат в рамките на ЕС при данъчното облагане на приходите от спестовни влогове. Комисията би приветствала

официалното съгласие на правителството на специалния административен район за проучвателен диалог на работно ниво по този въпрос.

Споразумението за по-тясно икономическо партньорство (СЕРА) между континентален Китай и Макао навлезе в своята четвърта фаза през 2006 г. Съгласно допълнение III към СЕРА (СЕРА IV), което бе подписано през юни 2006 г., бяха въведени 13 нови мерки за либерализация на търговията с услуги, откривайки по този начин напълно 26 отрасли на услугите в континентален Китай за предприятията на Макао. С цел улеснение на търговията и инвестициите, бяха установени нови области за сътрудничество, включително правата на интелектуална собственост, организирането на изложения и китайската медицина. Всички тези мерки влязоха в сила на 1 януари 2007 г.

Околна среда. Приоритетите на ЕС в областта на изменението на климата, замърсяването на водата и въздуха са добре известни. Комисията вярва, че трансграничното сътрудничество в това отношение е от съществено значение и е от полза в глобален мащаб. Комисията проявява готовност да сътрудничи с Макао с цел подпомагане и окуражаване прилагането на такива мерки, както и с цел проучване възможностите за едно тристранно сътрудничество с континентален Китай, което тя счита за уместно.

4. Отношенията и сътрудничеството между ЕС и Макао

На 26 октомври 2006 г., с цел да състави план на своите предложения за бъдещето на отношенията между ЕС и Макао, Комисията прие съобщение със заглавие „Европейският съюз, Хонконг и Макао: възможности за сътрудничество за периода 2007 – 2013 г.“³, което бе одобрено в заключенията на Съвета от 12 декември. Съобщението посочва ключови отрасли, в които има потенциал за напредък на сътрудничеството: търговия и митническо обслужване; финанси; контакти между хората (включително академични); транспорт; околна среда; здравеопазване; и безопасност на храните. В него също се предлага провеждането на постоянен диалог между Комисията и специалния административен район Макао по въпроси от техните съответни компетенции.

На 21 декември 2006 г. Съветът прие финансов инструмент за сътрудничество с индустриалните държави и други страни и територии с високи доходи, включително Макао. Комисията ще обсъди и съгласува с Макао елементите на програма за сътрудничество, която ще бъде финансирана от този инструмент и която трябва да започне в края на 2007 г.

На 19 юни 2006 г. председателят Барозу прие главния управител Edmund Но в Брюксел. Двамата лидери се съгласиха, че Макао и Европейският съюз трябва да продължат да развиват, разширяват и задълбочават сътрудничеството в области, в които имат общ интерес. Те се съгласиха да поддържат тесни контакти на всички нива и да осигурят позитивно развитие на отношенията, което включва признаване и отговор на всякакви предизвикателства и възможности по един бърз и ефективен начин. Главният

³ „Европейският съюз, Хонконг и Макао: възможности за сътрудничество през периода 2007–2013 г.“. Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент. COM (2006) 648 окончателен от 26.10.2006 г.

управител на Макао Edmund Ho се срещна също с ръководители от Европейския парламент в Брюксел.

Съвместната работа на ЕС и Макао в областта на митническото сътрудничество, в сътрудничеството в преводаческата дейност и в обучението на преводачи продължи през 2006 г. За обучението на емиграционни служители в Макао бе одобрено финансиране от ЕС по програмата ENEAC – за проекта MIGRAMACAU. Комитетът по реадмисия ЕО-Макао се срещна през януари 2006 г. и направи преглед на изпълнението на Споразумението между ЕС и Макао за реадмисия и на продължаващото сътрудничество в областта на администрацията.

Според наблюденията на Европейската комисия традиционно добре установеното присъствие на компании от ЕС в Макао бележи спад. Европейската комисия се надява, че ще бъдат създадени равностойни условия за всички участници, които търсят възможности за бизнес в специалния административен район Макао. Бюрото на Европейската комисия, акредитирано в Макао (разположено в Хонконг) продължи да поддържа разностранни отношения и редовни посещения и контакти в Макао. През годината то предприе една активна и разширена информационна, ориентирана към публичната дипломатия програма, която представи в медиите и обществото на Макао ценностите и политиките на ЕС в икономическата, регулаторната, социалната, образователната и културната сфера. Комисията също така поднови своя договор с Университета на Макао, където се помещава европейски информационен център.